

Reactie op deel 3 van de Vijfde Nota: 'Ja, mits ...'

Briefadvies over de Vijfde Nota over de Ruimtelijke Ordening deel 3, 20 februari 2002

De Raad voor het Landelijk Gebied is op hoofdlijnen positief over deel 3 van de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening, maar adviseert op enkele essentiële punten een wijziging aan te brengen.

Op basis van de gedegen analyse in deel 1 van de Vijfde Nota is op hoofdlijnen richting gegeven aan de toekomstige ruimtelijke ordening. Door het debat over ruimtelijke ordening dat op vele plaatsen is gevoerd, is de bewustwording over de consequenties van maatschappelijke keuzen sterk toegenomen. De raad constateert met genoegen dat het proces van inspraak en advisering effect heeft gehad: veel elementen uit zijn adviezen en uit bijdragen van anderen komen terug in deel 3 van de Vijfde Nota.

Voor het uiteindelijk effect van de Vijfde Nota zijn vooral de uitwerking en de doorwerking bepalend. Vanuit dat perspectief geeft de raad in dit advies aan welke elementen uit de Vijfde Nota waardevol en het behouden waard zijn. Vervolgens komen voorstellen voor verbetering aan de orde.

Samenvatting

De punten in de vijfde nota die de raad in elk geval behouden wil zien:

- de erkenning van de eigen betekenis van het landelijk gebied
- de gegeven aanzet tot een kwaliteitsbeleid
- de centrale positie van landschap
- de goed opgezette sturingsfilosofie en de nadruk op gebiedsgericht beleid
- concept van balansgebieden niet meer gebruikt
- realistischer inschatting van het vrijkomen van landbouwgrond

De raad adviseert de Vijfde Nota op de volgende punten te verbeteren:

- handhaaf evenwicht stad en land consequenter
- geef ruimtelijk beleid meer continuïteit: beleid langdurig volhouden en consequent uitvoeren
- beperk het aantal gebiedscategorieën en maak helder wat ze inhouden
- verduidelijk het beschermingsregime van de groene contour en vereenvoudig het
- laat onderscheid Nationale en Provinciale Landschappen vervallen, overweeg handhaven 'waardevol cultuurlandschap'
- zet ontwikkelingsgerichte landschapsstrategie en groenblauwe dooradering breder in
- hanteer kwaliteitsverbetering landelijk gebied als voorwaarde voor uitvoering (grote) projecten
- werk het recreatiebeleid regionaal en lokaal uit
- geef meer aandacht aan bottom-up processen en betrokkenheid van burgers
- versterk de rol van de kennishuishouding
- geef uitvoering en handhaving voldoende aandacht
- introduceer de Investeringsimpuls PlattelandsVernieuwing (IPV) naast de Investeringsimpuls Stedelijke Vernieuwing (ISV)

Positieve punten van de Vijfde Nota

Erkenning van de eigen betekenis van het landelijk gebied

In deel 3 van de Vijfde Nota is definitief gebroken met de klassieke benadering van de landelijke gebieden als planologische restcategorie, als nog te bestemmen vrije ruimte of als witte plek op de kaart. De eigen dynamiek en betekenis van de landelijke gebieden worden in deel 3 meer erkend dan in deel 1. Dat is grote winst. Ook de noodzaak van het stimuleren van ruimtelijke kwaliteit wordt erkend.

Zo wordt aangegeven dat de diversiteit en aantrekkelijkheid van het landelijk gebied zal worden versterkt door de ontwikkeling en bescherming van landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke waarden, en door de recreatieve functies en de mogelijkheden de ruimtevraag voor water te combineren met andere functies. Over dit laatste onderdeel heeft de raad in het advies *Bergen met beleid* overigens gesteld dat dit alleen mogelijkheden biedt als aan de combinatiegebieden de hoofdfunctie water wordt gegeven, waarbij de andere functies als nevenfuncties een rol kunnen vervullen.

In de PKB is voor het landelijk gebied een ontwikkelingsgerichte landschapsstrategie opgenomen die de provincies moeten uitwerken voor het gehele landelijke gebied. Voor het 'echte' buitengebied, het gebied buiten de rode contouren, is een aantal specifieke beleidsuitspraken in de PKB opgenomen ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

Aanzet gegeven tot een kwaliteitsbeleid

In de Vijfde Nota worden zeven criteria voor ruimtelijke kwaliteit geformuleerd die richting moeten geven aan de ruimtelijke inrichting van ons land, leidend tot een mooie en functionele leefomgeving. Operationalisering van kwaliteit is essentieel voor het uitvoeren van beleid zoals de raad meermalen bepleit heeft in zijn adviezen *Geleid door kwaliteit* en *Het belang van samenhang*. Met de zeven genoemde criteria is een basis gelegd voor het door de raad bepleite discours over kwaliteitscriteria. Uiteindelijk moeten de criteria door de direct en indirect betrokkenen moeten nader worden geformuleerd en ingevuld, afgestemd op tijd en plaats. Een verdere stimulering en structurering van dit proces is de volgende stap waarvoor de Vijfde Nota nu de basis biedt.

Landschap centraal gesteld

In de tekst van de PKB staat helder aangegeven dat de provincies een ontwikkelingsgerichte landschapsstrategie uit gaan werken met het oog op de versterking van de identiteit en verscheidenheid van het landschap, vergroting van de belevingswaarde en toevoeging van nieuwe landschappelijke elementen. Met deze aanpak kan de raad zeer goed instemmen. Ook de raad heeft in een aantal van zijn adviezen het landschap centraal gesteld als drijvende kracht van het landelijk gebied. Dat hierbij behoud en ontwikkeling van het landschap voorop dient te staan is voor de raad vanzelfsprekend. Met name de gedachte dat ontwikkelingen die direct of indirect om ruimtebeslag vragen zodanig in het landelijk gebied ingepast moeten worden dat de ruimtelijke kwaliteit daarbij verbeterd wordt, is een waardevol uitgangspunt. In dit verband

krijgt de - nog nader inhoud te geven - ontwikkelingsplanologie terecht grote aandacht in de Vijfde Nota.

Sturingsfilosofie goed opgezet, nadruk op gebiedsgericht beleid terecht

Het op hoofdlijnen aangeven van het beleid in deel 3 van de Vijfde Nota - nader uitgewerkt in deel 1 van het Tweede Structuurschema Groene Ruimte - en het verder laten uitwerken door provincies, kaderwetgebieden en gemeenten komt overeen met de gedachten die leven bij de raad over de gedeelde bestuurlijke verantwoordelijkheid. Deze uitwerking vindt plaats via de planfiguren van het provinciale streekplan, regionale structuurvisies van de kaderwetgebieden en bestemmingsplannen van de gemeenten. Op deze wijze is een goede inbreng van de betrokkenen bestuursniveaus geregeld. Hiermee wordt inhoud gegeven aan belangrijke stellingname uit een aantal raadsadviezen, namelijk dat nadere invulling en uitvoering van beleid moet plaatsvinden op het meest geëigende niveau: veelal provincie (of de kaderwetgebieden), soms rijk of gemeenten. Ook onderstreept de raad het belang van een gebiedsgerichte aanpak waarop ook de Vijfde Nota de nadruk legt.

Geen balansgebieden meer

De raad had grote problemen met de balansgebieden die in deel 1 van de Vijfde Nota als een soort 'restcategorie' voor met name het landelijk gebied werden geïntroduceerd. Met tevredenheid heeft de raad geconstateerd dat deze gebieden in deel 3 niet meer voorkomen, waardoor met name voor het landelijk gebied er minder onduidelijkheid zal gaan bestaan. De raad waardeert de handhaving van de rode contouren en benadrukt het belang van een goede uitwerking van dit concept, niet alleen beleidsmatig maar ook in de uitvoering in de praktijk door de gemeenten.

Vrijkomen van landbouwgrond realistischer ingeschat

In deel 3 worden relativerende kanttekeningen geplaatst bij de in deel 1 berekende daling van de ruimtebehoefte voor de landbouw met niet minder dan 270.000 hectaren in 2020. Terecht wordt in deel 3 van de Vijfde Nota nu opgemerkt, dat nog maar afgewacht moet worden of, waar en hoeveel landbouwgrond daadwerkelijk vrijkomt. Uit het verleden is bekend dat afname van de primaire agrarische productie lang niet altijd en automatisch leidt tot het afstoten van landbouwgrond. Overschakeling op verbrede landbouw, de ontwikkeling van agrarische bedrijventerreinen en extensivering van de grondgebonden landbouw kunnen plaatselijk zelfs leiden tot een grotere ruimtebehoefte.

Punten ter verbetering van de Vijfde Nota

In dit advies gaat de raad vooral in op het landelijk gebied - ook om stad en land in de Vijfde Nota in onderling evenwicht te brengen - en kijkt daarbij vooral naar de uitvoeringsaspecten van de Vijfde Nota. Vanuit het besef dat de overheid is slechts in beperkte mate maatschappelijke ontwikkelingen kan sturen, is juist dáár waar de overheid inzet op

sturing, een goede instrumentatie wezenlijk.

Handhaaf evenwicht stad en land consequenter

Ondanks de erkenning van de zelfstandige betekenis van het landelijk gebied is het evenwicht tussen stad en platteland in de uitwerking verloren gegaan. Zo is de Vijfde Nota veel explicieter over de noodzaak van een integrale, gebiedsgerichte aanpak voor de bundelingsgebieden dan voor de landelijke gebieden. Voor een groot aantal onderdelen verwijst de Vijfde Nota naar het Structuurschema Groene Ruimte, bijvoorbeeld voor de uitwerking van de ontwikkelingsgerichte landschapsstrategie. Hierdoor wordt in de Vijfde Nota relatief minder aandacht geschonken aan het landelijk gebied. Die aandacht heeft het kabinet wel, blijktens de recent aan de Tweede Kamer gestuurde plattelandsbrief 'inzake de toekomst van het landelijk gebied', kenmerk GRR-2001-1052, datum 09-01-2002.

De raad adviseert om de Vijfde Nota evenwichtiger te maken door een aantal elementen uit de plattelandsbrief en het SGR II al op het niveau van de Vijfde Nota een plaats te geven. Daarbij denkt de raad met name aan de volgende beleidslijnen:

- het landelijk gebied is er voor alle 16 miljoen Nederlanders
- duurzame grondgebonden landbouw hoort bij het landelijk gebied en heeft zowel een belangrijke economische als een belangrijke beheersfunctie
- recreatie en toerisme krijgen een herkenbare plaats in het beleid
- het instrumentarium moet worden vereenvoudigd.

Geef ruimtelijk beleid meer continuïteit: beleid langdurig volhouden en consequent uitvoeren

De Vijfde Nota introduceert nieuwe gebiedscategorieën en nieuwe beleidslijnen in een fase dat provincie, gemeente en maatschappelijke organisaties volop bezig zijn het beleid uit eerdere nota's uit te voeren. Het nieuwe beleid overlapt deels met het bestaande, maar is op inhoudelijk en in gebiedsbegrenzings vaak net weer anders. De opeenvolgende rijksnota's genereren een proces waarin nieuw beleid wordt vastgesteld en gedeeltelijk van budgetten wordt voorzien, waarna andere overheden en maatschappelijke organisaties de uitvoering oppakken, de te krappe budgetten geleidelijk verder onder druk komen te staan en vervolgens weer nieuw beleid wordt ingezet voordat het lopende beleid is geïmplementeerd. Dit is ronduit schadelijk voor de effectiviteit en het draagvlak van het rijksbeleid. Voor de Vijfde Nota is dit zelfs een extra risico, omdat op zich terecht de uitvoering van het beleid in belangrijke mate bij andere overheden wordt neergelegd.

De raad adviseert dringend om te voorkomen dat de Vijfde Nota opnieuw een dergelijk proces start, door in de Vijfde Nota vast te leggen dat het geformuleerde beleid en daaraan verbonden beleidscategorieën langdurig voortgezet zullen worden en dat de daarvoor vereiste budgetten ook langdurig beschikbaar zullen worden gesteld.

Beperk het aantal gebiedscategorieën en maak helder wat ze inhouden

In de Vijfde Nota worden nieuwe gebiedscategorieën ingevoerd, waardoor vooral op lokaal niveau veel kostbare energie verloren zal

gaan aan het herdefiniëren van bestaand beleid in een nieuwe verpakking. Dat werkt de noodzakelijke betrokkenheid van burgers bij hun platteland niet in de hand. Hierboven is al aangegeven dat het nu zaak is dit nieuwe beleid langdurig vol te houden. Bovendien is het van groot belang niet meer gebiedscategorieën te hanteren dan strikt nodig is en helder aan te geven wat de inhoudelijke betekenis is van een nieuwe categorie. De Vijfde Nota is hierin met zijn veelheid aan kaarten en legenda-eenheden niet helder.

De raad adviseert nog eens goed te analyseren of het aantal gebiedscategorieën kan worden beperkt en voor aantoonbaar onmisbare categorieën helder aan te geven wat ze inhoudelijk betekenen. Op een tweetal categorieën, de groene contourgebieden en de provinciale/nationale landschappen, gaat de raad hieronder expliciet in.

Verduidelijk het beschermingsregime van de groene contour en vereenvoudig het

De raad constateert een onduidelijkheid in de 'groene contourgebieden'. Hieronder vallen de Vogelrichtlijngebieden, de Habitatgebieden en de Natuurbeschermingswetgebieden. Voor deze gebieden geldt een duidelijk regime - gebaseerd op internationale regelgeving - waarbij de belangen van de natuur prevaleren, veelal een 'nee'-regime. Maar onder diezelfde groene contouren worden ook de 'andere natuurgebieden' gebracht, waar een regime heerst van 'nee, tenzij'. Het betreft hier de begrensde of gerealiseerde natuurgebieden binnen de robuuste ecologische verbindingen, en de netto begrensde Ecologische Hoofdstructuur (EHS), inclusief de Nationale Parken binnen de EHS. Ten slotte vallen ook de elementen met bijzondere landschappelijke en cultuurhistorische waarden en kenmerken binnen de groene contourgebieden. Ook hier geldt een 'nee, tenzij'- regime. De raad is van mening dat zowel voor de burger als voor uitvoerders op provinciaal en regionaal niveau een dergelijke vermenging van regimes uitermate verwarrend is. Er lijken verschillende soorten natuur te bestaan, samengebracht onder één categorie. Ook de doorwerking van deze groene contouren in streekplannen en regionale structuurplannen wordt op deze wijze bemoeilijkt.

De raad adviseert de dreigende onhelderheid tijdig op te heffen door

- de verschillen tussen de verschillende regimes eenduidig te maken voor de verschillende bestuurslagen
- indien deze verschillen feitelijk beperkt of niet-bestaand zijn, de zaak te vereenvoudigen door het regime van de 'andere' natuurgebieden ook te formuleren conform de internationale regelgeving
- de doorwerking van het beleid van groene contourgebieden krachtig te begeleiden met kennisuitwisseling en voorlichting, in het verlengde van de lijn die is ingezet ten aanzien van de implementatie van de Vogel- en Habitatrichtlijn.

Laat onderscheid Nationale en Provinciale Landschappen vervallen

De raad mist de relatie tussen de (provinciale en nationale) landschappen en de 'nationaal en cultuurhistorisch waardevolle gebieden' die op kaart 12 staan aangeduid. Een aantal op deze kaart herkenbaar aanwezige gebieden is niet als Nationaal Landschap aangeduid. Hierbij valt te denken aan Noordwest Overijssel, het gebied

rondom Eindhoven en delen van Salland en Twente. De raad vindt het opmerkelijk dat er geen relatie bestaat tussen de nieuwe Landschappen en de vroegere Waardevolle Cultuurlandschappen (WCL), die jarenlang een prominente functie in het landelijk beleid hebben vervuld. Ook de financiering van de aanpak van Nationale en vooral de Provinciale Landschappen is onhelder.

Op grond van de noodzaak van beperking van het aantal beleidscategorieën, maximale continuïteit van beleid en onduidelijke toegevoegde waarde van (nationale en de daarvan niet wezenlijk verschillende provinciale) Landschappen adviseert de raad bestaande beleidscategorieën (met name Waardevolle Cultuurlandschappen) te handhaven en niet over te gaan tot instelling van nieuwe beleidscategorieën (met name Landschappen), en in elk geval het onderscheid tussen Nationale en Provinciale landschappen te laten vervallen.

Zet ontwikkelingsgerichte landschapsstrategie en groenblauwe dooradering breder in

De landschapsstrategie en het beleid gericht op groenblauwe dooradering concentreren zich op nationale landschappen, de provinciale landschappen en een aantal bijzondere waarden binnen groene contouren. Dat is een te beperkte ambitie, aangezien deze verbetering en borging van kwaliteit een ontwerp- en ontwikkelingsopdracht is voor het totale platteland, ook voor de gebieden, die buiten de groene contouren of de landschappen vallen. De raad heeft ervoor gepleit om naar analogie van de welstandscommissies in het stedelijk gebied ook voor het landelijk gebied kwaliteitsteams in het leven te roepen.

De raad adviseert in de Vijfde Nota uitdrukkelijk aan te geven dat de ontwikkelingsgerichte landschapsstrategie van toepassing is voor het hele landelijk gebied, deze strategie in het kader van de Vijfde Nota uit te werken en dit proces krachtig te faciliteren door de introductie van 'landelijk gebied kwaliteitsteams', analoog aan de welstandscommissies in het stedelijk gebied.

Hanteer kwaliteitsverbetering landelijk gebied als voorwaarde voor uitvoering van (grote) projecten

De Vijfde Nota stelt dat in de nota twee doelen centraal staan. De eerste daarvan spreekt de raad zeer aan, namelijk het instandhouden en versterken van specifieke ruimtelijke kwaliteiten van internationale betekenis (stad en land). Maar de raad staat kritisch tegenover een ongeclausuleerd hanteren van de tweede doelstelling, namelijk het bijdragen aan de versterking van de internationale concurrentiepositie van ons land door het verder ontwikkelen en integreren van een Europees netwerk van fysieke en digitale verbindingen.

In dat laatste kader dient volgens de Vijfde Nota gezorgd te worden voor versterking van de steden en de stedelijke netwerken zodat deze functioneren als vitale, internationaal georiënteerde en multicultureel opgebouwde centra van economie, kennis en cultuur en versterking van enkele sterk internationaal georiënteerde sectoren. Onderdeel daarvan vormen de voorstellen voor het verder verbeteren van de infrastructurele hoofdverbindingen tussen de Deltametropool, de Vlaamse Ruit, de

Waalse steden en de Rijn-Ruhrmetropool om de samenhang van deze stedelijke gebieden te versterken. Deze 'verbeteringen' kunnen de kwaliteit van het landelijk gebied aantasten en vormen onder meer een bedreiging voor het transnationale ontwikkelingsprogramma voor de open ruimten van het Benelux-Middengebied en de open ruimten in het grensgebied van Oost- en Noord-Nederland.

De raad adviseert het realiseren van deze tweede centrale doelstelling alleen te laten plaatsvinden indien tegelijkertijd de kwaliteiten in het landelijk gebied er beter van worden, zoals de raad al eerder verwoordde in zijn advies 'grote projecten: als het moet, dan ook goed'. De raad bepleit een concrete instrumentatie van een passende, op kwaliteitsverhoging gerichte begeleiding van deze grote ingrepen. De verwijzing naar de instrumenten voor kwaliteit in vormgeving uit de Architectuurnota is daarvoor te beperkt.

Werk het recreatiebeleid regionaal en lokaal uit

In de Vijfde Nota is vrijwel geen aandacht voor de zelfstandige betekenis van speelruimte, van recreatie, toerisme en sport. Weliswaar werden in deel 1 de autonome rol van de vrijetijdsindustrie in toekomstige ordening van stad en land en de behoefte aan bewegings- en speelruimte adequaat geanalyseerd, maar daaruit zijn noch in deel 1 noch in deel 3 verdergaande ruimtelijke consequenties getrokken. De aandacht voor recreatie is of defensief (het tegengaan van wonen op recreatiecomplexen, het verwijderen van recreatiebedrijven uit de ecologische hoofdstructuur) of secundair (afgeleid van verbrede landbouw, afgeleid van natuurontwikkeling). Juist de transformatie van het landelijk gebied van productieruimte naar consumptieruimte en publiek domein vraagt om serieuzere aandacht voor nieuwe ontwikkelingen en opvattingen over wonen, recreatie en kwaliteit van de leefomgeving. Wat op nationaal niveau blijkbaar nog niet gelukt is, moet in elk geval gebeuren wanneer provincies en gemeenten hun strategische visies op plattelandsontwikkeling vertalen in ruimtelijke plannen. Provincies en gemeenten dienen daarin door het rijk gestimuleerd en ondersteund te worden.

De Vijfde Nota is wel duidelijk over het wonen in recreatiecomplexen: recreatiewoningen mogen niet permanent worden bewoond.

De raad adviseert conform zijn advies 'Wonen in het landelijk gebied' (advies over de Ontwerp-Nota Wonen, 2000) dat daar waar op dit moment permanente bewoning van recreatiewoningen gedoogd wordt en vanuit sociale, ruimtelijke en veiligheidsoverwegingen geen bezwaren bestaan, legalisering dient plaats te vinden. Maar dan wel getoetst, geregeld en geborgd in het bestemmingsplan en het volkshuisvestingsbeleid (m.n. verrekening met het woningcontingent) van de betreffende gemeente.

Geef meer aandacht aan bottom-up processen en betrokkenheid van burgers

De beleidslijnen in de Vijfde Nota worden van bovenaf opgelegd, evenals de geformuleerde criteria voor ruimtelijke kwaliteit. Een kwaliteitsbeleid dat bij uitstek kan functioneren bij een ontwikkelingsplanologie, vergt een andere, eigen verdeling van rollen en verantwoordelijkheden, met veel inzet op een lager schaalniveau. De

raad meent dat ondanks de verschillende - deels vernieuwde - benaderingen van het landelijk gebied meer ruimte nodig is voor experimenten en lokaal initiatief, gestimuleerd door inspraakprocessen. De raad adviseert in dit kader een grotere Nederlandse inspanning (vooral vanuit provinciaal niveau) om voor experimenten en lokaal initiatief de Europese fondsen voor de plattelandsontwikkeling aan te wenden.

Versterk de rol van kennis en onderzoek

De Vijfde Nota zegt opmerkelijk weinig over de nieuwe kennishuishouding die noodzakelijk is voor het welslagen van gebiedsgericht beleid. Ook kwaliteitsbeleid voor het landelijk gebied veronderstelt nieuwe soorten kennis, andere organisatie van kennis (zoals regionale kenniscentra), nieuwe wijzen om die kennis te verzamelen en te verspreiden, met name op lokaal en regionaal niveau. Andere overheden beschikken niet over de organisatie en het kennisapparaat waarvan de rijksoverheid gebruik kon maken bij de voorbereiding van de Vijfde Nota.

De raad adviseert voor de andere overheden die de uitvoering van de Vijfde Nota ter hand moeten nemen, het voor het rijk beschikbare kennisapparaat toegankelijker te maken, in de vorm van gebruiksrechten op bestaande capaciteit en vrije middelen voor onderzoek en vertaling van onderzoek.

Geef uitvoering en handhaving voldoende aandacht

De geloofwaardigheid en uitvoerbaarheid van het voorgestelde beleid zijn erg afhankelijk van de procesarchitectuur en de instrumenten. Instrumenten blijken vaak niet ver genoeg te gaan of te laat beschikbaar, mede door ambtelijke en bestuurlijke culturen en structuren. Die twijfel baseert de raad onder meer op de ervaringen met grondbeleid voor rurale functies in de periode 1990-1999. De rolopvatting en instrumentenkeuze van de overheid sloten onvoldoende aan op de beleidsambities, terwijl de impact van (voorgenomen) beleid op de grondmarkt ernstig onderschat is. Het handelen van de overheid bood onvoldoende weerwerk tegenover het handelen van de markt. Op gemeentelijk niveau kent Nederland vaak geen ontwikkelingsplanologie of toelatingsplanologie, maar een onderhandelingsplanologie of zelfs een eigendomsplanologie. De te vrijblijvende uitvoering en zwakke handhaving van de WRO op het lokale niveau bleken belangrijke mate de oorzaak van concurrentie op de grondmarkt en daarmee stijging van de grondprijzen.

De effectiviteit van het ruimtelijk ordeningsbeleid hangt sterk af van de inzet van andere instrumenten dan die van de ruimtelijke ordening. Bij de uitvoering dient 'het belang van samenhang' onderkend te worden.

De raad adviseert de aandacht voor de uitvoering cq. instrumenten niet te laten verslappen nu het beleid geformuleerd is. Het Ruimtelijk Planbureau en het nieuw te vormen Inspectoraat-Generaal dienen voldoende armslag te krijgen om hierbij hun evaluerende en handhavende taken te vervullen.

Introduceer de Investeringsimpuls PlattelandsVernieuwing (IPV) naast de Investeringsimpuls Stedelijke Vernieuwing (ISV)

De uitvoering van de Vijfde Nota krijgt gestalte in een uitvoeringsprogramma ruimtelijk beleid dat eens per twee jaar aan de Kamer zal worden aangeboden. Het uitvoeringsprogramma Vijfde Nota wordt echter voor zover dit het landelijk gebied betreft, gekoppeld aan het Tweede Structuurschema Groene Ruimte. In deel 1 van het Tweede Structuurschema Groene Ruimte is vervolgens voor het uitvoeren van het nieuw aangegeven beleid de financiering afhankelijk gesteld van de financiële afspraken in het kader van het regeerakkoord. De raad adviseert om de financiering van het beleid voor het landelijk gebied niet door te schuiven naar het SGR II of afhankelijk te laten zijn van de ICES-besluitvorming, maar daar nu, in het kader van de Vijfde Nota, al de hoofdlijnen voor vast te leggen.

De raad adviseert - nogmaals - als onderdeel van die financiering de instelling van een Investeringsimpuls PlattelandsVernieuwing (IPV) in navolging van de ISV, de Investeringsimpuls Stedelijke Vernieuwing. Een dergelijke nieuw fonds zou niet náást de ICES moeten staan, maar juist de programmatische invulling daarvan moeten zijn voor het landelijk gebied. Zodoende kan een IPV niet alleen putten uit de reguliere sectorale fondsen, maar ook uit de ICES-gelden die voor een deel ook naar het landelijk gebied zullen moeten vloeien.